

Zpráva o geofyzikálním průzkumu lokality

Ledčice- parcela usedlosti 3144 v trati „Na hrádku“

měření: Bc. Jan Zeman, Bc. Michala Příbylová,

zprávu vyhotovil: Bc. Jan Zeman

odborný garant: Dr. Peter Milo

Úvod

Oblast měření byla vymezena parcelou k.č. 3144 přiléhající k usedlosti č.p. 222 (v katastrální mapě uvedené 267). V blízkém okolí parcely byly pomocí výškového snímkování země nalezeny porostové příznaky archeologických objektů. Tyto příznaky se objevují v širokém pásu zejména západním směrem od jmenované parcely. Byli jsme pověřeni provedením geofyzikálního průzkumu parcely za usedlostí č.p. 222 obce Ledčice.

Popis lokality

Oblast měření leží na svahu, který spadá od usedlosti č.p. 222 k lokální malé vodoteči bezejmenného potoka. Zhruba v polovině parcely šikmo na osu usedlosti se terén výrazně lomí a svah dostává ostřejší svažítost. V dostupných materiálech není zemědělská půda, kterou parcela k.č. 3144 v současnosti je, nijak místopisně tratově pojmenována. Jediné označení místa „Na hrádku“ se váže na vlastní usedlost č.p. 222. Bezejmenný potok, ke kterému parcela spadá, patří do povodí Čepelského potoka severně, pravostranného přítoku řeky Ohře.

Parcela byla v době měření čerstvě podmítnutá po sklizni obilí, a tedy terén byl pro vybrané geofyzikální měření středně obtížný s určitou mírou náročnosti danou svahem.

Metodika měření

Pro řešení geofyzikální prospekce byla vybrána metoda magnetometrie.

Průběh terénních prací

Ve dnech 15. – 17. 8. 2013 byla geofyzikálními metodami zkoumána lokalita Ledčice- parcela 3144. Plocha o výměru zhruba 2,18 ha v přibližné orientaci S-J byla vytyčena jako

nepravidelný polygon 280x85m (*obr.2*) v rámci pravoúhlého gridu zcela respektující parcelaci. Měřenou plochu na jihu ohraničuje zeď stodoly a zázemí usedlosti. Zaměření bodů ve čtvercové síti 40x40m bylo provedeno totální stanicí.

Vyhodnocení měření

Na ploše se po vyhodnocení magnetogramu objevily početné magnetické anomálie související se zaniklou parcelací polí a geomorfologií krajiny. Dále je zde ojediněle několik struktur, které patrně souvisí s další lidskou činností. Výraznější stopy po pravěkém osídlení na parcele nebyly prokázány. Tedy zahloubené struktury z výškových snímků nacházející se směrem na západ, zde již nepokračují a pravděpodobně sledovaly linii více JZ, kde v současnosti se rozkládá intravilán obce Ledčice.

Nejvýraznějšími strukturami na výsledném magnetogramu jsou staré tratě polí novověkého a středověkého stáří. Především je vidět dvě výrazně rozdílné fáze orby (*směr S a SZ*), kdy ve výsledku v severní části magnetogramu vzniká dojem kosočtverečné sítě.

Pod polovinou délky je plocha magnetogramu výrazně předělena geologickým zlomem, tmavými liniemi vyplněnými materiálem výrazně vyšší magneticky, než podloží. Na terénním zlomu došlo k rozpraskání vrstev a následnému vyplnění těchto podélných prasklin organickým nadložím. U východního okraje lze pozorovat, jak se zlom postupně stáčí k jihu, čímž přesně kopíruje reálně viditelnou změnu svažitosti terénu. V jižní části plochy magnetogramu jsou velice dobře viditelné tzv. „*mrazové klíny*“, tedy rozpraskání podložních vrstev půdy vlivem změny teplot a úbytek sedimentů nebo jejich absence na rozdíl od severnější části plochy. Mezi těmito pedologickými záležitostmi se dále rýsuje tenčí výrazně lomená linie vycházející zhruba z místa mezi dnešními chlívy a stodolou. Tato linie (*délka zhruba 70m*) rozhodně souvisí s lidskou činností a může jít o mělký zaniklý příkop ohrazení plochy.

Poslední výrazná struktura se náchází pod terénním zlomem v horní polovině snímku magnetogramu. Jedná se o obdélnou 40x10cm velkou anomálii, která se jeví pouze jako mírný příznak s mírnou změnou intenzity nT. Tato anomálie není výrazně zahloubená, ale pouze povrchová struktura. V její interpretaci nelze rozhodnout, o co se může jednat. Pro její nevýhodné umístění pod terénním zlomem i k určitému nahromadění příznaků drobných želez v polovině anomálie, bychom se mohli přiklonit k nějakému dočasnému deponování materiálu v souvislosti se zemědělskou činností. Tento materiál mohl být částečně ponechán a zahrnut do země a vytvořil výše zmíněnou anomálii.

K rozložení drobných anomálií ferromagnetického materiálu (*hřebíky, drobné věci, zemědělské nářadí, zlomky želez...*) můžeme říci, že samozřejmě nejvíce tohoto nepořádku v půdě se nachází hned za domem usedlosti, kde se manipulovalo s předměty, hnojem a jednalo se o pracovní prostor. Další koncentrace se drží terénního zlomu a naposledy více drobných příznaků je až na konci pole ve sníženině kolem potoka. Dle tohoto drobného materiálu lze říci, že určitou komunikační trasou je linie směřující od současných chlévů na sever. Tento koridor je dobře patrný až k terénnímu zlomu, odkud se nevýrazně rozplývá do plochy.

V blízkosti usedlosti můžeme rozpoznat větší počet zahloubených jamek i minimálně dva větší objekty, ovšem samozřejmě zde nelze usuzovat na jejich pravěké stáří ani účel.

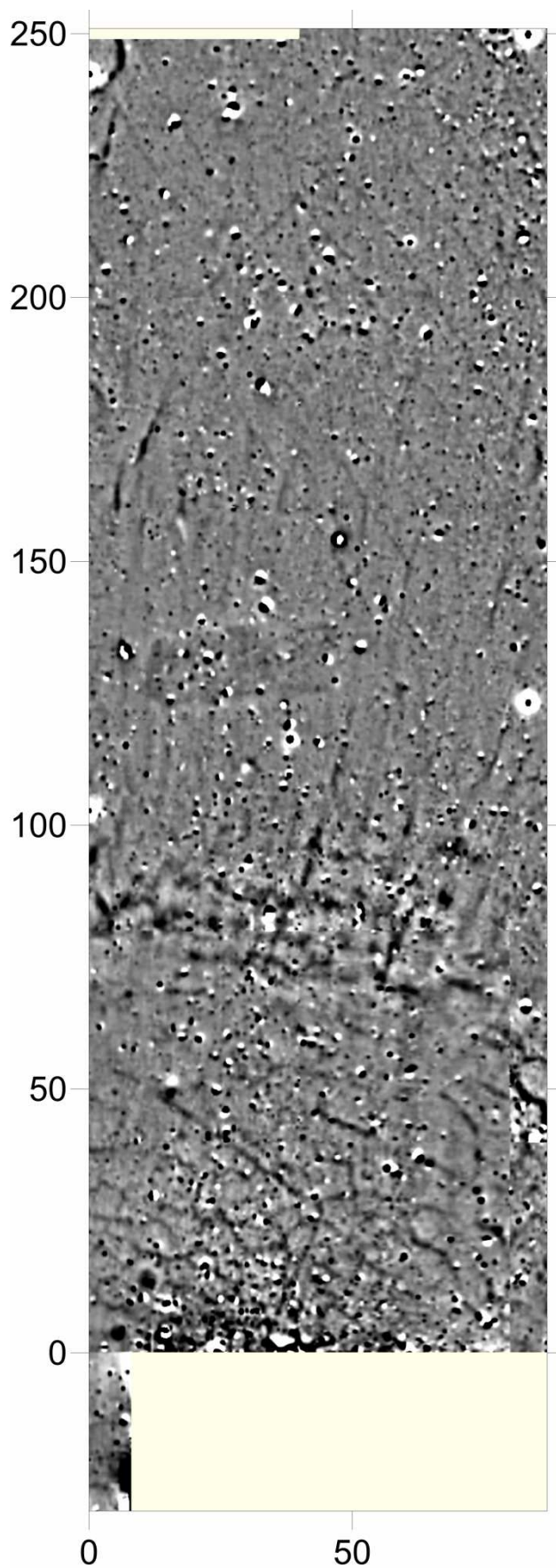
Závěr

Na lokalitě Ledčice- parcela 3144 bylo provedeno geofyzikální měření za použití metody magnetometrie. Na ploše o rozloze zhruba 2,18 ha nebyly zjištěny větší anomálie související s pravěkým osídlením. Pozitivně se jeví především linie zaniklé orby a parcelace půdy. Na více místech byly zachyceny příznaky geomorfologických změn podloží, které mohou omezeně zkruslovat případný obraz jiných lidskou činností zahloubených anomálií. V severní polovině magnetogramu je patrná blíže nespecifikovaná rozlehlá povrchová anomálie. Na ploše se jeví jako nejvýraznější stopa lidské činnosti zalomený drobný příkop, který ovšem západním směrem vyznívá. Pravěké struktury, zjištěné na dálkových snímcích země z vedlejších parcel západním směrem, nebyly na měřené lokalitě potvrzeny.

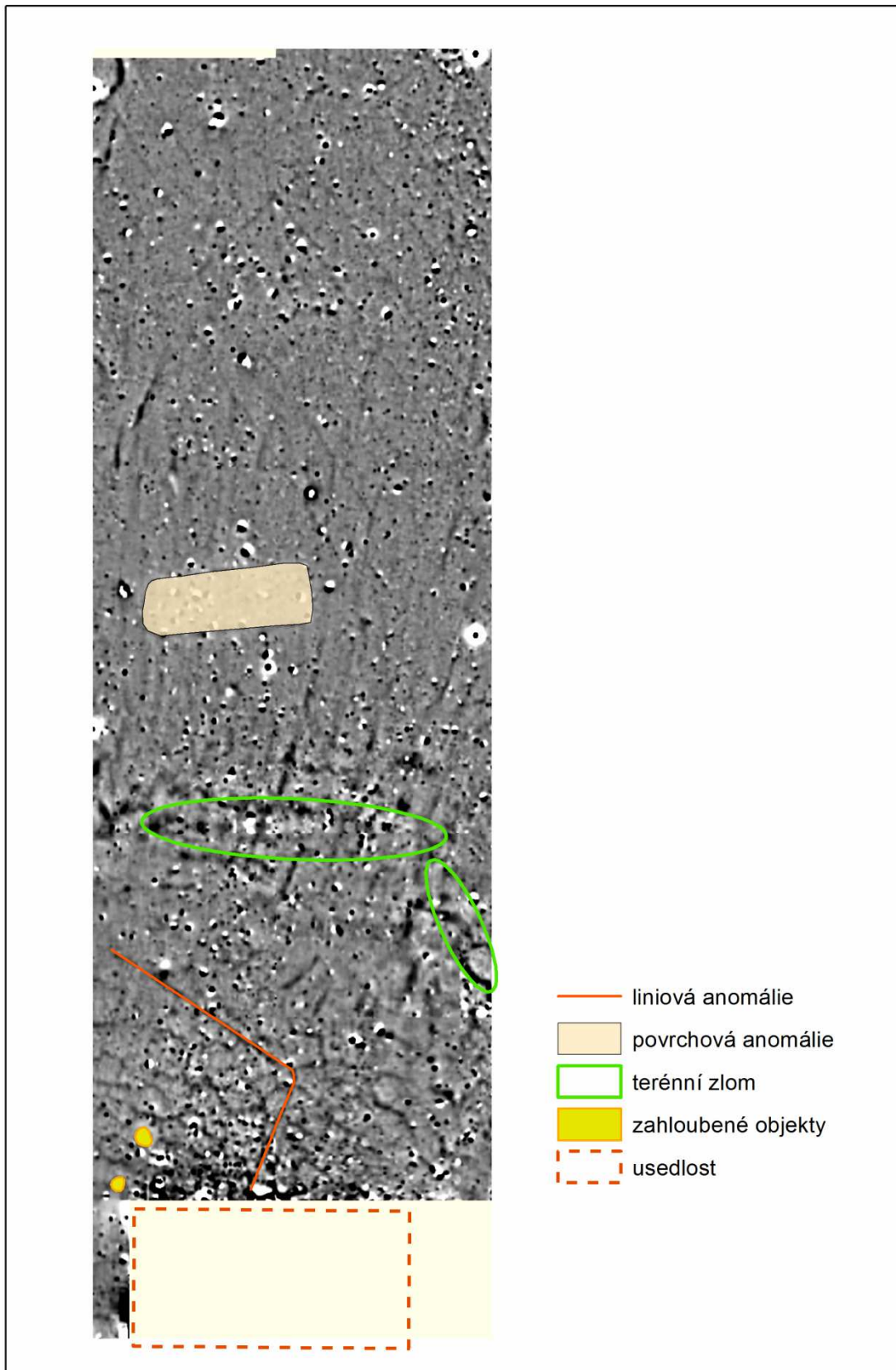
Zhodnocení

Lokalita nemá výrazně archeologicky pozitivní charakter, ovšem pokud by ze současného měření byla provedena rozsáhlejší prospekce, mohli bychom dostat ucelenější obraz pravěkého osídlení na okolních parcelách, které doposud známe pouze z leteckých snímků a dálkového snímání země. Tyto objekty by mohly souviset s pravěkým osídlením v době železné a římské na území Středních Čech a nejstarší historií obce Ledčice.

Obrazové přílohy:

Obrázek 1: Magnetogram Ledčice- parcela 3144 (J. Zeman)

Obrázek 2: Deskripce anomálií na magnetogramu (J. Zeman), vyznačeny jsou i dva zahloubené kruhové objekty, přičemž v dalším okruhu je patrně více menších zahloubených struktur, ovšem pro přesnější určení narušených geomorfologií podloží.